

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті здійснено розгляд основних аспектів наукового менеджменту в сучасних умовах. Виокремлено основні переваги та недоліки, які притаманні сфері наукового менеджменту. Зазначено, які ключові особливості містить в собі науковий менеджмент. Сформуовано пропозиції для успішної реалізації механізму наукового менеджменту в сучасних умовах.

Ключові слова: *аспекти, механізм, сфери, науковий менеджмент, особливості, умови.*

Abstract

The article examines the main aspects of scientific management in modern conditions. The main advantages and disadvantages inherent in the field of scientific management are highlighted. The key features of scientific management are indicated. Proposals for the successful implementation of the mechanism of scientific management in modern conditions have been formulated.

Key words: *aspects, mechanism, spheres, scientific management, features, conditions.*

Вступ

Науковий менеджмент залишається надзвичайно актуальним у сучасних умовах з багатьма важливими причинами, однією з яких є насамперед швидкий темп змін та інновацій. Сучасний світ швидко змінюється, інновації стають ключовим фактором успіху в бізнесі та науці. Науковий менеджмент допомагає організаціям ефективно впроваджувати та керувати процесом інновацій, впровадженням нових технологій та ідей. У сучасному світі глобалізації конкуренція стає все більшою. Науковий менеджмент дозволяє компаніям залучати найкращі наукові та технологічні ресурси, щоб підтримувати свою конкурентоспроможність. Тому усі ці фактори підкреслюють важливість наукового менеджменту в сучасному світі, де швидкість змін, конкурентний тиск та потреба в інноваціях постійно зростають.

Основними науковими джерелами дослідження аспектів наукового менеджменту в сучасних умовах є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як Лебединець Л., Чернишова Л., Звонарьова В., Куций О., Сумець О., Хаврова К. та ін.

Метою даної статті є дослідження основних аспектів наукового менеджменту в сучасних умовах; виокремлення основних переваг та недоліків, які притаманні сфері наукового менеджменту; формування пропозицій для успішної реалізації механізму наукового менеджменту в сучасних умовах.

Результати дослідження

Науковий менеджмент у сучасних умовах базується на ряді теоретичних аспектів, які відображають сучасні вимоги та реалії, основними з яких є [1, 2]:

- гнучкість та адаптивність;
- інтердисциплінарний підхід;
- інноваційний підхід;
- знання та інтелектуальний капітал;
- системний підхід.

Вищезгадані аспекти теоретичної бази наукового менеджменту допомагають сучасним організаціям ефективно реагувати на виклики та можливості, що виникають у сучасному світі. В умовах швидких змін на ринку важливою є гнучкість та адаптивність організацій. Теорія наукового менеджменту розвиває методи та стратегії, спрямовані на створення гнучких структур та процесів управління, які можуть швидко реагувати на зміни.

Варто підкреслити, що сучасний науковий менеджмент визнає важливість інтердисциплінарного підходу до вирішення складних проблем. Він поєднує в собі знання з різних галузей науки та практики, таких як економіка, психологія, соціологія, технології тощо. Не менш важливим аспектом у сучасному світі є й інновації, які виступають ключовим чинником конкурентоспроможності. Теорія наукового менеджменту акцентує увагу на стимулюванні та керуванні інноваціями в організаціях, використовуючи стратегічне управління, технологічний перспективний аналіз та інші методи.

Одним з головних активів сучасних організацій є знання та інтелектуальний капітал. Теорія наукового менеджменту вивчає способи збору, зберігання та ефективного використання цих ресурсів для досягнення стратегічних цілей.

Також сучасний науковий менеджмент використовує системний підхід до управління, що передбачає розгляд організації як інтегрованої системи, де всі компоненти взаємодіють та впливають один на одного. Цей підхід дозволяє більш ефективно аналізувати та управляти складністю сучасного бізнесу.

Варто також розглянути основні переваги та недоліки, які притаманні сфері наукового менеджменту. Переваги включають в себе [3, 4]:

- гнучкість та адаптивність;
- ефективне використання ресурсів;
- стратегічне управління;
- інновації та конкурентоспроможність;
- підвищення якості прийняття рішень.

Водночас недоліками виступають:

- складність впровадження;
- високі витрати;
- неоднозначність результатів;
- недоліки в залежності від контексту;
- ризики збереження конкурентної переваги.

Загалом, хоча науковий менеджмент має свої переваги та недоліки, ефективно його використання може допомогти організаціям досягти більшого успіху та стабільності у сучасному бізнес-середовищі. Застосування наукових методів управління дозволяє оптимізувати використання ресурсів, що сприяє зниженню витрат та підвищенню ефективності. Водночас науковий менеджмент дозволяє створювати гнучкі структури та процеси управління, що дозволяє організаціям швидко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Науковий менеджмент має більш ніж достатньо особливостей, що відрізняють його від інших підходів до управління, однак ключовими з них є [5]:

1. Стратегічне управління знаннями. Науковий менеджмент сприяє створенню систематичного підходу до управління знаннями в організації. Це включає в себе збір, зберігання, розповсюдження та використання знань для досягнення стратегічних цілей.

2. Постійне вдосконалення. Науковий менеджмент відзначається постійним пошуком оптимальних методів та практик управління, а також вдосконаленням існуючих систем та процесів на основі нових досліджень та знань.

3. Науковий підхід до прийняття рішень. Науковий менеджмент покладає наголос на використанні наукових методів та технік для прийняття рішень, зокрема математичне моделювання, оптимізаційні методи, аналітичні техніки тощо.

4. Доказові дані та аналіз. Однією з основних особливостей наукового менеджменту є акцент на зборі, аналізі та використанні доказових даних для прийняття рішень. Це може включати проведення наукових досліджень, аналіз статистичних даних, експерименти тощо.

Можна з впевненістю сказати, що саме ключові особливості роблять науковий менеджмент потужним інструментом для досягнення стратегічних цілей організації та підвищення її конкурентоспроможності.

Успішна реалізація механізму наукового менеджменту в сучасних умовах вимагає комплексного підходу та врахування різноманітних факторів. Важливими пропозиціями для досягнення цієї мети виступають наступні аспекти [6]:

- створення культури інновацій та відкритості;
- інвестиції у дослідження та розвиток;

- створення міждисциплінарних команд;
- впровадження технологій управління знаннями;
- підтримка навчання та розвитку співробітників;
- впровадження системи оцінки результативності;
- співпраця з університетами та дослідницькими інститутами.

Результат виконання даних рекомендацій однозначно допоможе покращити механізми наукового менеджменту в сучасних умовах.

Висновки

Отже, досліджено основні аспекти наукового менеджменту в сучасних умовах. Можна сказати, що сучасні підприємства все частіше використовують науковий менеджмент для підвищення ефективності своєї діяльності та стимулювання інновацій. Це явище дозволяє керувати процесами досліджень та розробками нових продуктів та впровадження новітніх технологій. Також на сучасних підприємствах науковий менеджмент використовується для оптимізації виробничих процесів та технологій, а також для удосконалення якості продукції.

Таким чином, сучасні підприємства використовують науковий менеджмент для досягнення своїх стратегічних цілей та забезпечення конкурентоспроможності. У світі, де швидкість змін та інновацій стає ключовою, науковий підхід до управління стає все більш важливим для успіху підприємств у різних галузях навіть під час війни, тому що у такій ситуації науковий менеджмент відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного ведення військових операцій, максимізації ресурсів та забезпеченні безпеки та захисту нації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебединець Л. Є., Палій О. В. Управління та розвиток кадрового потенціалу підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/11/167.pdf> (дата звернення: 01.05.2022).
2. Чернишова Л. І., Звонарьова В. О. Розвиток кадрового потенціалу на вітчизняних підприємствах. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 21. С. 429-435.
3. Куций О. А. Синтез міждисциплінарного змісту поняття організації як середньої соціальної групи. Вісник Національного університету оборони України. 2 (61). 2021. С. 81 – 88.
4. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
5. Хаврова К. С. Роль системи мотивації в стратегічному розвитку підприємств. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2020. Випуск 3. С. 103–108. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/id/eprint/2146>.
6. Живко З. Б., Снітко Є. О., Дзегур Г. В., Руда І. І. Управління проектами в інноваційно орієнтованих організаціях у контексті сталого розвитку та формування регіональної політики активізації громадянського суспільства. Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. 2022. Вип №1. С. 131-137.

Косарук Олена Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Галузінська Ольга Іванівна – студентка групи ІЛ-23б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: tel0682027950@gmail.com.

Kosaruk Olena – PhD, Associate Professor of the Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: lena.menzul@gmail.com.

Galuzinska Olga – student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: tel0682027950@gmail.com.